

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12219/2023
23.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца „Сорех“ доо из Новог Сада, чији је пуномоћник Ненад Вулетић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Сомбору, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2887/22 од 01.02.2023. године, у седници одржаној 23.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2887/22 од 01.02.2023. године.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Новом Саду П 405/2020 од 12.09.2022. године, делимично је усвојен тужбени захтев за накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, у делу који се односи на исплату износа потраживања које је признато, а неисплаћено у стечајном поступку. Обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року износ признатог, а неисплаћеног потраживања у поступку стечаја који се пред Привредним судом у Сомбору води под пословним бројем Ст 183/2011, а које потраживање потиче из радних односа, у износу од 59.256.981,62 динара. Истом пресудом, одбијен је део тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на наведени износ од 59.256.981,62 динара од 17.10.2011. године до исплате и одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да му тужена на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати износ признатог, а неисплаћеног потраживања које потиче из комерцијалног односа (по основу испоручене робе и пружених услуга) и то у износу од 9.351.352,36 динара, са законском затезном каматом од 17.10.2011. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2887/22 од 01.02.2023. године, одбијена је жалба тужиоца, а усвојена жалба туженог и преиначена делимична пресуда Вишег суда у Новом Саду П 405/2020 од 12.09.2022. године у обавезујућем делу, тако

што је одбијен тужбени захтев да се тужени обавезе да исплати тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року износ признатог, а неисплаћеног потраживања у поступку стечаја који се води пред Привредним судом у Сомбору под пословним бројем Ст 183/2011, а које потраживање потиче из радних односа, у износу од 59.256.981,62 динара. Истом пресудом, у преосталом делу је потврђена првостепена пресуда и обавезан тужилац да исплати туженој на име трошкова поступка по жалби 101.870,00 динара, а у случају доцње, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога. У ревизији је истакао трошковник на име састава ревизије у износу од 90.000,00 динара и судске таксе по одлуци суда.

Тужена је благовремено поднела одговор на ревизију. Истакла је трошковник на име састава одговора на ревизију у износу од 119.800,00 динара.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП. Како је ревизија изјављена из свих законом прописаних разлога, те и због битне повреде одредаба парничног поступка, а у ревизији се одређено не наводи о којој се евентуалној учињеној битној повреди одредаба парничног поступка у конкретном случају ради, то се у том делу ревизијом не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, Друштвено предузеће пољопривреде „Јединство Крушчић“ у стечају (скраћено пословно име ДПП „Јединство Крушчић - у стечају) основано је као друштвено предузеће са 100% друштвеним капиталом. Решењем Привредног суда у Сомбору Ст 183/2011 од 17.10.2011. године над овим привредним субјектом је отворен стечајни поступак. Тужилац је пријавио потраживање у износу од 268.811.214,33 динара, од чега главни дуг износи 188.116.207,21 динар, камата на главни дуг износи 78.635,825,63 динара и трошкови 2.059.181,49 динара. Од наведеног износа, тужиоцу је према закључку о листи признатих и оспорених потраживања од 06.02.2012. године признато потраживање у износу од 68.608.333,98 динара, као потраживање у трећем исплатном реду, док му је оспорено потраживање у износу од 200.202.880,35 динара. Признато потраживање односи се на главни дуг у износу од 43.365,086,05 динара, са каматом на главни дуг у износу од 24.727.224,64 динара и трошкове у износу од 516.023,29 динара. Признато потраживање односи се на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање – уговор о преузимању дуга (укупно 6.903.558,10 динара), зараде и накнаде зарада – уговор о уступању потраживања (укупно 25.480.537,30 динара), отпремнине – споразуми о исплати отпремнина (укупно 26.872.886,22 динара) и остала потраживања – испоручена роба и извршене услуге (укупно 9.351.352,36 динара). Решењем Привредног суда у Сомбору Р4 801/2019 од 28.08.2019. године утврђено је да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у стечајном поступку који се води над стечајним дужником ДПП „Јединство Крушчић“ у стечају. У току стечајног поступка Ст 183/2011 који се води пред

Привредним судом у Сомбору није било намирења стечајних и разлучних поверилаца, па ни тужилац своје признато потраживање није намирио у предметном поступку.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац претрпео имовинску штету у виду неисплаћених потраживања из радног односа у износу од 59.256.981,62 динара, те је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да исплати тужиоцу на име признатог, а неисплаћеног потраживања које потиче из радног односа износ од 59.256.981,62 динара, имајући у виду да тужена сноси објективну одговорност за неостваривања права из радног односа према дужницима који су били друштвена предузећа. Првостепени суд је одбио захтев тужиоца за исплату материјалне штете у делу који се односи на потраживање које потиче из комерцијалног односа (испоручену робу и извршене услуге у износу од 9.351.352,36 динара), зато што утврђена повреда права на суђење у разумном року није довољна за досуђење наведеног износа на основу материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року, имајући у виду да је тужилац био дужан да докаже узрочно последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања по основу испоручене робе и пружених услуга, да је разлог немогућности наплате потраживања неадекватно поступање суда, да је у тренутку покретања стечајног поступка стечајни дужник имао довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да наплати своје потраживање да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње у циљу наплате потраживања.

Другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда да део признатог потраживања у укупном износу од 59.256.981,62 динара потиче из радног односа с обзиром на то да се ради делом о потраживању тужиоца које је настало из његовог пословног односа са ДПП „Јединство Крушчић“ у стечају (уговор о преузимању дуга у погледу уплате доприноса за обавезно социјално осигурање и споразум о исплати отпремнина), док се у преосталом делу потраживање односи на уговоре о уступању потраживања зарада и накнада зарада, да се потраживања запослених према послодавцу по основу радног односа не могу изједначити са потраживањем правних лица или предузетника настали из комерцијалног односа, и да нема услова за примену изузетка о одговорности тужене државе већ да се има применити опште правило о деликтној грађанској одговорности државе, које подразумева постојање адекватне узрочно последичне везе између повреде права на суђење у разумном року и спорне штете, имајући у виду да се одговорност тужене за накнаду спорне материјалне штете не може заснивати искључиво на чињеници да је тужиоцу решењем суда утврђена повреда права на суђење у разумном року. Другостепени суд је нашао и да тужилац није у складу са правилима о терету доказивања из члана 231. ЗПП доказао обим у коме је претрпео материјалну штету чију накнаду тражи, односно да није доказао да је било услова за намирење његовог потраживања у досуђеном износу, а да је намирење изостало због пропуста стечајног суда да у разумном року оконча стечајни поступак, због чега тужена није у обавези да тужиоцу накнади спорну штету, те је преиначио првостепену пресуду у обавезујућем делу и одбио тужбени захтев.

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. У предметима у којима се води стечајни

поступак, законска затезна камата на потраживање утврђена правноснажним пресудама против дужника друштвених предузећа обрачунава се до дана отварања стечајног поступка у складу са законским решењем из Закона о стечају из 2009. године. У погледу извршног дужника који не спадају у наведену категорију већ се ради о физичким лицима или правним лицима која нису основана на бази друштвеног или државног капитала, нужно је утврђивати узрочно последичну везу између повреде права на суђење у разумном року и ненаплаћеног потраживања, те да је искључиви разлог немогућности наплате тих потраживања неадекватно поступање суда. Нужно је доказати да дужник у тренутку покретања поступка за наплату има довољно новчаних средстава у имовини и да је поштујући редослед исплате могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње прописане одговарајућим Законом о извршењу (закључак о одговорности Републике Србије за накнаду материјалне штете настале због неизвршења правноснажних судских одлука, усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2008. године, допуњен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 27.09.2019. године).

Одлука првостепеног суда о одбијању тужбеног захтева за износ од 9.351.352,36 динара на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, а признатог и неисплаћеног потраживања које потиче из комерцијалног односа (по основу неиспоручене робе, пружених услуга), као и одлука о траженој камати и одлука другостепеног суда о преиначењу првостепене пресуде и одбијању тужбеног захтева тужиоца за износ од 59.256.981,62 динара на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, а признатог и неисплаћеног потраживања које потиче из радних односа, према оцени овога суда је донета уз правилну примену материјалног права, због чега се у том делу неосновани наводи ревизије.

Наиме, неосновани су наводи ревизије којима се указује да би потраживања која су запослени имали према ДПП „Јединство Крушчић“ и која је тужилац преузео тако што их је запосленима исплатио у целости, била обавеза тужене да тужилац није измирио исто и да у конкретном случају има места примени правила о испуњењу са преласком права на испуниоца у складу са чланом 299. Закона о облигационим односима, с обзиром на то да се не ради о потраживањима из радног односа већ о комерцијалним потраживањима тужиоца према стечајном дужнику, која су проистекла из уговора о преузимању дуга и споразума о исплати отпремнина закључених са стечајним дужником, како је то правилно закључио другостепени суд.

Како се ревизија тужиоца одбија као неоснована и наводи из ревизије нису од утицаја за другачију одлуку овог суда, то није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду у смислу одредбе члана 414. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

